

ОЦІНКА ЕФЕКТИВНОСТІ ПРОСУВАННЯ ФАРМАЦЕВТИЧНИХ БРЕНДІВ В СОЦІАЛЬНІЙ МЕРЕЖІ FACEBOOK

Ольховська А. Б.

Національний фармацевтичний університет, м. Харків, Україна

angelika.olkhovskaya@gmail.com

Вступ. За останні роки зросло значення соціальних медіа, зокрема соціальних мереж у просуванні брендів, у тому числі й фармацевтичних. У зв'язку з цим, суттєвої актуальності набуває питання оцінки доцільності та ефективності застосування даного інструменту маркетингових комунікацій у комерційних цілях суб'єктів фармацевтичного ринку. Важливого значення набуває питання оцінки ефективності просування фармацевтичних брендів та лікарських засобів через Social Media канали.

Метою роботи є структурування ключових показників ефективності (KPI) та маркетингова оцінка ефективності просування фармацевтичних брендів суб'єктами фармацевтичного ринку в соціальних мережах.

Методи дослідження. Теоретичним підґрунтям дослідження були джерела наукової літератури зарубіжних та вітчизняних авторів, Інтернет-ресурси офіційних дослідницьких компаній щодо питання маркетингової оцінки ефективності просування брендів в соціальних медіа. У процесі дослідження використано методи системного аналізу, контент-аналізу, кореляційного аналізу, групування, логічного узагальнення та ін.

Основний матеріал дослідження. У сучасних реаліях стрімкого розвитку digital-технологій суб'єкти фармацевтичного ринку мають можливість застосовувати у своїй практичній діяльності інноваційні інструменти маркетингових комунікацій з метою просування лікарських засобів та своїх брендів на ринку. Одним із затребуваних інструментів просування в digital-середовищі є Social Media Marketing. Основними інструментами просування в Social Media є соціальні мережі, тематичні блоги та форуми, Інтернет-співтовариства, фото- та відеохостинги. Нами були опрацьовані зарубіжні та

вітчизняні джерела наукової літератури і виявлено проблему, яка полягає у відсутності єдиного методичного підходу до оцінки економічної та маркетингової ефективності застосування соціальних медіа. На підставі проведеного аналізу нами запропоновано структурувати ключові показники ефективності (KPI) просування фармацевтичних брендів в соціальних медіа на чотири групи: показники залучення Інтернет-аудиторії, кількісні, поведінкові та іміджеві показники. Ефективність просування фармацевтичних брендів в соціальних медіа важливо визначати для вибору конкретних інструментів маркетингових комунікацій, які доцільно використовувати; корегування рекламної та PR-кампаній; оцінки повернення вкладених коштів в інноваційні інструменти маркетингових комунікацій у порівнянні з традиційними маркетинговими інструментами. Джерелом інформації можуть бути дані моніторингу, статистика Інтернет-спільноти і блогів, дані веб-аналітики і т.п. Кількість якісних та кількісних показників для оцінки ефективності просування брендів в соціальних медіа кожен суб'єкт фармацевтичного ринку зможе обирати самостійно з урахуванням поставлених цілей та завдань.

На наступному етапі нами проведено маркетингову оцінку ефективності просування фармацевтичних брендів суб'єктами ринку в соціальних медіа на прикладі досліджуваної аптечної мережі України.

З метою формування стратегії розширення бренда аптечної мережі та зміцнення позицій на ринку, залучення клієнтів, стимулювання продажів окремих товарів на власній сторінці в соціальній мережі Facebook було розміщено інформацію про акційну пропозицію фармацевтичної продукції. Нами запропоновано в якості критерію оцінки маркетингової комунікативної діяльності досліджуваної аптечної мережі в соціальній мережі Facebook використовувати метод кореляційного аналізу, який дозволяє визначити ступінь тісноти статистичного зв'язку між двома метричними змінними. З цією метою було обрано коефіцієнт парної кореляції Пірсона, для розрахунку якого використано показники кількості Інтернет-користувачів, які перейшли на сайт аптечної мережі із соціальної мережі та зробили Інтернет-замовлення акційного

товару і обсяги реалізації акційного товару, придбаного Інтернет-користувачами. Отриманий результат коефіцієнта кореляції Пірсона становить $r = 1$. Це свідчить, що обсяги реалізації товару залежать від кількості Інтернет-користувачів, які перейшли на сайт аптечної мережі із соціальних медіа та зробили Інтернет-замовлення акційного товару. Крім того, позитивний знак r вказує на прямий (прямопропорційний) зв'язок між ознаками, тобто чим вища активність Інтернет-користувачів в соціальній мережі, тим більше обсяги реалізації товару, і навпаки. Отже, можна зробити припущення, що розміщення інформації про маркетингову акцію в соціальній мережі Facebook виявилось доцільним та прибутковим для досліджуваної аптечної мережі.

Висновки. Суб'єктам фармацевтичного ринку можна порекомендувати не нехтувати даним інноваційним інструментом маркетингових комунікацій у просуванні товару та своїх брендів. Обґрунтований вибір Social Media каналів дозволить фармацевтичним брендам підвищити лояльність клієнтів, встановити ефективний зворотній зв'язок з Інтернет-користувачами та покращити свою сервісну політику, виділитися серед конкурентів, аналізувати популярність тих чи інших постів та враховувати дану інформацію у подальшій роботі, збільшити обсяги продажів. Окрім того Social Media Marketing допомагає підвищити ефективність просування товару та суттєво знизити вартість контакту.

Література

1. Грищенко О. Ф. Соціальний медіа маркетинг як інструмент просування продукту підприємства / О. Ф. Грищенко, А.Д. Нешева // Маркетинг і менеджмент інновацій. – 2013. – №4. – С. 86 – 98. – [електронний ресурс]. Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Mimi_2013_4_10.

2. Душкина М.Р. PR и продвижение в маркетинге: коммуникации и воздействие, технологии и психология: учебн. пособ. – СПб : Питер, 2010. – 560 с.

3. Малий В.В. Маркетинговий аналіз активності стейкхолдерів фармацевтичного ринку в соціальних мережах / В.В. Малий, А.Б. Ольховська //

Матеріали наукового симпозиуму у рамках VIII Нац. з'їзду фармацевтів України «Соціальна фармація: стан, проблеми та перспективи» (м. Харків, 15-16 вересня 2016 р.). – Х. : НФаУ, 2016. – С. 167 – 168.

4. Маркетинг в социальных медиа. Интернет-маркетинговые коммуникации : учебн. пособ.; под ред. Л. А. Данченко. – СПб. : Питер, 2013. – 288 с.

5. Ольховська А. Б. Методики маркетингової оцінки ефективності та активності стейкхолдерів фармацевтичного ринку в соціальних медіа: наук.-метод. рек. / А. Б. Ольховська, В. В. Малий. – Х. : НФаУ, 2016. – 24 с.

6. Olkhovska A.V. Marketing communication and digital technology innovative instruments in promoting pharmaceutical brands in Ukraine and their efficiency estimation / A.V. Olkhovska // The Pharma Innovation Journal. – 2016. – №. 5(9). – С. 38–43.

7. Ольховська А.Б. Практичне застосування інноваційних інструментів просування фармацевтичних брендів в Україні // International Scientific-Practical Conference Economic Innovative potential of socio-economic systems: the challenges of the global world: Conference Proceedings, Part II (June 30, 2016, Lisbon). – Lisbon: Baltija Publishing, 2016. – С. 56–59.

8. Ольховська А. Б. Систематизація інноваційних інструментів маркетингових комунікацій у просуванні лікарських засобів: наук.-метод. рек. / А. Б. Ольховська, В. В. Малий. – Х. : НФаУ, 2016. – 32 с.

9. Шелепко С. Фармацевтическая отрасль в социальных сетях: быть или не быть? / С. Шелепко // Еженедельник Аптека. – 2014. – № 952 (31). – [электронный ресурс]. Режим доступа: // <http://www.apteka.ua/article/302346>.